

INWESTOR: MIASTO BYDGOSZCZ 85-102 BYDGOSZCZ, ul. JEZUICKA 1	PION Sp. z o.o. Bydgoszcz
PROJEKT: Remont i przebudowa mieszkania nr 14 przy ul. Bocianowo 35 w Bydgoszczy Projekt instalacji elektrycznych	czerwiec 2015

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

OPIS TECHNICZNY

1. PODSTAWA OPRACOWANIA

2. INWESTOR

3. ADRES

4. OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO

5. OPIS ROZWIĄZAŃ TECHNICZNYCH

5.1. Zasilanie

5.2. Tablica mieszkaniowa TM

5.3. Instalacje elektryczne

5.4. Instalacje niskoprądowe

5.5. Uwagi końcowe

6. OBLICZENIA TECHNICZNE

7. INFORMACJA BIOZ

8. RYSUNKI TECHNICZNE

E-1 Plan instalacji elektrycznych

E-2 Plan instalacji niskoprądowych i połączeń wyrównawczych

E-3 TABLICA MIESZKANIOWA TM

9. ZESTAWIENIE PODSTAWOWYCH MATERIAŁÓW

INWESTOR: MIASTO BYDGOSZCZ 85-102 BYDGOSZCZ, ul. JEZUICKA 1	PION Sp. z o.o. Bydgoszcz
PROJEKT: Remont i przebudowa mieszkania nr 14 przy ul. Bocianowo 35 w Bydgoszczy Projekt instalacji elektrycznych	czerwiec 2015

OPIS TECHNICZNY

do projektu budowlano - wykonawczego remontu i przebudowy mieszkania nr 14
w budynku przy ul. Bocianowo 35 w Bydgoszczy
na działce budowlanej Nr 50/1 obręb 112 miasta Bydgoszczy

1. PODSTAWA OPRACOWANIA:

Podstawą opracowania są następujące dokumenty formalno- prawne:

- Umowa Nr 130/P/ZRI/2015 zawarta z Administracją Domów Miejskich w Bydgoszczy z dnia 14.04.2015 roku,
- Pełnomocnictwo Inwestora,
- Opinia kominiarska Nr 19/15/B wykonana przez Zakład Kominiarski Witolda Żuchowskiego w 07.05.2015r,
- Warunki techniczne podłączenia do sieci gazowej - zn, WI/B-TBT/118/2015 z dnia 28.01.2015r,
- Wytyczne Miejskiego Konserwatora Zabytków w Bydgoszczy - pismo zn. MZK.4120.8.2.29.2015IJ z dnia 04.05.2015r,
- Inwentaryzacja budowlana mieszkania wykonana przez PION w kwietniu 2015 roku,
- Wizja lokalna obiektu wykonana w kwietniu 2015 roku,
- Notatka służbowa w sprawie standardów projektowania instalacji elektrycznych z dnia 5.05.2015r.
- Mapa sytuacyjno-wysokościowa w skali 1:500,
- Obowiązujące przepisy i normy budowlane.

2. INWESTOR: MIASTO BYDGOSZCZ

85-102 Bydgoszcz, ul. Jezuicka 1

3. ADRES: Bydgoszcz ul. Bocianowo 35, mieszkanie Nr 14 (I piętro)

w wyniku połączenia obecnych mieszkań nr 14 i 15

(działka Nr 50/1 w zarządzie ADM Bydgoszcz, Własność: Gmina Bydgoszcz)

4. STAN ISTNIEJĄCY

Budynek nr 35 jest obiektem oficynowym istniejącym, 2- kondygnacyjnym, z poddaszem nieużytkowym (niskim), w całości podpiwniczonym. Nie jest on ujęty w ewidencji zabytków ani nie podlega ochronie konserwatorskiej.

Został on wybudowany w roku 1896, w technologii tradycyjnej - murowanej z cegły pełnej ceramicznej. Jest to obiekt nieocieplony, ze stropami, schodami i dachem drewnianym, płaskim krytym papą.

Projektowane mieszkania nr 14 i 15 położone są na I piętrze w/w budynku mieszkalnego.

Projektowane mieszkanie położone jest na I piętrze w/w budynku mieszkalnego.

Stan techniczny mieszkania jest zły.

INWESTOR: MIASTO BYDGOSZCZ 85-102 BYDGOSZCZ, ul. JEZUICKA 1	PION Sp. z o.o. Bydgoszcz
PROJEKT: Remont i przebudowa mieszkania nr 14 przy ul. Bocianowo 35 w Bydgoszczy Projekt instalacji elektrycznych	czerwiec 2015

W związku z remontem i przebudową budowlaną w/w mieszkania konieczna jest całkowita wymiana istniejącej instalacji elektrycznej.

5. OPIS ROZWIĄZAŃ TECHNICZNYCH

5.1. Zasilanie

Zasilanie budynku i pomiar rozliczeniowy energii elektrycznej dla przedmiotowego mieszkania – nie wchodzi w zakres niniejszego opracowania.

Zgodnie z ustaleniami z Inwestorem, zasilanie projektowanej tablicy mieszkaniowej TM wykonać z istniejącej na klatce schodowej tablicy licznikowej TL przewodem typu YDYżo 3x6 mm² pod tynkiem.

5.2. Tablica mieszkaniowa TM

Tablicę TM jako punkt dystrybucyjny energii elektrycznej dla modernizowanego mieszkania zlokalizowano w pobliżu drzwi wejściowych do lokalu mieszkalnego. Zaprojektowano rozdzielnicę w obudowie izolacyjnej, natynkową, 18-modułową o IP 40.

Rysunek E-3 zawiera schemat zasilania oraz zestawienie montażowe projektowanej TM.

5.3. Instalacje elektryczne

5.3.1. Instalacja oświetleniowa i gniazd wtykowych

Instalację oświetleniową w obrębie mieszkania wykonać przewodami typu YDYżo 2, 3, 4 x 1,5 mm² układanymi pod tynkiem. Przewody prowadzić zgodnie z wytycznymi normy N-SEP-E-002, tzn. wzdłuż ścian przewody układać – w bruzdach w odl. 15 cm od stropu, zejścia przewodów do łączników wykonać – w odl. 10-15 cm od otworów drzwiowych. Instalację gniazd wtykowych wykonać przewodami typu YDYżo o przekroju 2,5 mm² prowadzonymi pod tynkiem, w bruzdach w odl. 15 cm od stropu. Zejścia przewodów do gniazd wtykowych wykonać – z ciągów prowadzonych pod stropem. Stosować osprzęt z tworzyw sztucznych w wykonaniu podtynkowym z wyjątkiem gniazd wtykowych instalowanych w łazienkach oraz gniazda 3-faz. do zasilania kuchenki elektrycznej, które powinny być w wykonaniu bryzgoszczelnym.

We wszystkich pomieszczeniach pokojach i korytarzach przewidziano jedynie wypusty oświetleniowe pozostawiając dobór opraw użytkownikom lokali, a obok nich w sufitach osadzić haczyki dla opraw zwieszakowych. We wszystkich kuchniach instalować oprawy typu „plafoniera” max 100W, E-27, IP40, a w łazienkach oprawy – typu „plafoniera” max 100W, E-27, IP44.

Sposób wykonania instalacji elektrycznych pokazano na rys. E-1.

5.3.2. Instalacja dzwonekowa

Dzwonek (gong) instalować w tablicy mieszkaniowej TM. Włączyć go w obwód oświetleniowy danego mieszkania. Przycisk dzwonekowy zainstalować na wysokości 1,50 m od posadzki. Stosować przewody YDYżo 3 x 1,5 mm².

5.3.3. Instalacja ochrony od porażen

Układ sieci zasilającej to TT.

Ochrona dodatkowa – to samoczynne wyłączenie zasilania.

INWESTOR: MIASTO BYDGOSZCZ 85-102 BYDGOSZCZ, ul. JEZUICKA 1	PION Sp. z o.o. Bydgoszcz
PROJEKT: Remont i przebudowa mieszkania nr 14 przy ul. Bocianowo 35 w Bydgoszczy Projekt instalacji elektrycznych	czerwiec 2015

Ochronę uzupełniającą stanowić będą wyłączniki różnicowoprądowymi o czułości 30 mA zainstalowane na zasilaniu grup obwodów oświetleniowych, gniazd wtykowych. Projektuje się sieć przewodów ochronnych prowadzonych razem z przewodami zasilającymi oraz dodatkowe połączenia wyrównawcze.

5.3.4. Instalacja połączeń wyrównawczych

W pomieszczeniach łazienek projektuje się lokalne szyny wyrównawcze (ozn. LSW), których zasilanie wykonać z tablicy mieszkaniowej TM przewodem DYżo 4 mm².

5.3.5. Instalacja przeciwprzepięciowa

W celu uzyskania zmniejszenia wartości ryzyka utraty życia oraz zgodnie z wymaganiami normy PN-IEC 60364-4-443 i – 444 zainstalowane zostaną ochronniki przeciwprzepięciowe. W tablicy mieszkaniowej TM przewidziano zainstalowanie ochronników przeciwprzepięciowych Typ 2 dla sieci TT.

5.4. Instalacje niskoprądowe

5.4.1. Instalacja telefoniczna

W pomieszczeniu korytarza zainstalować gniazdo wtykowe podwójne 2xRJ45 dla instalacji telefonicznej. Przewód zasilający do gniazda typu YTKSY 2x2x0,75 wyprowadzić na klatkę schodową z zapasem długości, który określi Inwestor w trakcie realizacji inwestycji. Przewód w obrysie korytarza układać pod tynkiem w osłonie z rurki instalacyjnej na całej trasie.

5.4.2. Instalacja TVK

W pokoju mieszkania zainstalować gniazdo RTV, do którego doprowadzić przewód typu Wdek 75 4,8/1,1 z klatki schodowej, z zapasem długości określonej przez Inwestora.

W/w przewód, w obrysie mieszkania układać pod tynkiem w osłonie z rurki instalacyjnej na całej trasie.

Sposób wykonania instalacji elektrycznych pokazano na rys. E-2.

5.5. Uwagi końcowe

1. Całość prac wykonana zostanie zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami, a zwłaszcza: Przepisami Budowy Urządzeń Elektroenergetycznych wydanie V uaktualnione – stan prawny na 05.05.1997r. oraz Warunkami Technicznymi Odbioru Robót Budowlano Montażowych cz. V „Instalacje Elektryczne”
2. Ochrona od porażeń będzie spełniała wymagania normy PN-HD 60364-4-41, PN-IEC 60364-7-701 oraz PN-IEC 60364-5-54.
3. Zastosowane urządzenia będą posiadały świadectwa kwalifikacji jakości i oznaczone będą znakiem bezpieczeństwa
5. Inwestycja będzie mogła być oddana do eksploatacji po:
  - wykonaniu pełnego zakresu robót zgodnie z projektem wykonawczym,
  - wykonaniu pomiarów sprawdzających zgodnie z PN-HD 60364-6:2008 „Instalacje elektryczne niskiego napięcia” – Część 6: Sprawdzanie.
  - wykonaniu prób pomontażowych,
  - wykonaniu prac regulacyjno – pomiarowych i sterowniczych

INWESTOR: MIASTO BYDGOSZCZ 85-102 BYDGOSZCZ, ul. JEZUICKA 1	PION Sp. z o.o. Bydgoszcz
PROJEKT: Remont i przebudowa mieszkania nr 14 przy ul. Bocianowo 35 w Bydgoszczy Projekt instalacji elektrycznych	czerwiec 2015

6. INFORMACJA BIOZ

Podstawa prawna opracowania:

- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (tj. jedn. Dz. U. z 1998 r. Nr 21 poz.94 z późniejszymi zmianami),
- Art.21 „a” ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2000 r. Nr 106 poz. 1126 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym (Dz. U. Nr 122 poz.1321 z późniejszymi zmianami),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 27 sierpnia 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz szczegółowego zakresu rodzajów robót budowlanych, stwarzających zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi (Dz. U. Nr 151 poz.1256),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie szczególnych zasad szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 62 poz. 285),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie rodzajów prac wymagających szczególnej sprawności psychofizycznej (Dz. U. Nr 62 poz. 287),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie rodzajów prac, które powinny być wykonywane przez co najmniej dwie osoby (Dz. U. Nr 62 poz. 288),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 maja 1996 r. w sprawie uprawnień rzeczoznawców do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy, zasad opiniowania projektów budowlanych, w których przewiduje się pomieszczenia pracy oraz trybu powoływania członków Komisji Kwalifikacyjnej do Oceny Kandydatów na Rzeczoznawców (Dz. U. Nr 62 poz. 290),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie profilaktycznych posiłków i napojów (Dz. U. Nr 60 poz. 278),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 129 poz. 844 z póź.zm.),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 20 września 2000 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych (Dz. U. Nr 118 poz. 1263),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu (Dz. U. Nr 120 poz. 1021)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. Nr 47 poz. 401) z uwagi na utratę mocy prawnej Rozporządzenia Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 28 marca 1972 r. w sprawie bhp przy wykonywaniu robót budowlano - montażowych i rozbiórkowych (Dz. U. Nr 13 poz. 93) z dnia 19 września 2003 r.

INWESTOR: MIASTO BYDGOSZCZ 85-102 BYDGOSZCZ, ul. JEZUICKA 1	PION Sp. z o.o. Bydgoszcz
PROJEKT: Remont i przebudowa mieszkania nr 14 przy ul. Bocianowo 35 w Bydgoszczy Projekt instalacji elektrycznych	czerwiec 2015

Zakres robót – elektryczne roboty instalacyjno – montażowe wewnątrz budynku.

Elementy mogące stanowić zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi:

- 1) Ręczne i przenośne urządzenia oraz maszyny z napędem elektrycznym (np. wiertarki, szlifierki, ostrzarki itp.)
- 2) Narzędzia ręczne (np. młotki, przecinaki, przebijaki, piły do cięcia drewna i metalu, noże monterskie, wkrętaki, szczypce uniwersalne itp.)
- 3) Urządzenia do pracy na wysokości (np. rusztowania przestawne, podesty, pomosty, drabiny, itp.)
- 4) Urządzenia do transportu pionowego i poziomego (np. wózki, wciągarki, podnośniki, rolki itp.)
- 5) Sprzęt do oświetlenia miejsca pracy (przenośne lampy oświetleniowe na stojakach i lampy warsztatowe z przewodami zasilającymi)

Rodzaje zagrożeń:

- 1) Zagrożenie dla zdrowia i życia ludzkiego występuje w trakcie wykonywania bruzd w betonie i cegle, kucia oraz wiercenia otworów w metalu, cegle i betonie:
  - niebezpieczeństwo porażenia prądem elektrycznym w czasie używania elektronarzędzi,
  - niebezpieczeństwo uszkodzenia oczu przez odpryski obrabianego materiału,
  - niebezpieczeństwo uszkodzenia rąk przy pracach z narzędziami ręcznymi,
- 2) Zagrożenie dla zdrowia i życia ludzkiego występuje w czasie przecinania różnych elementów:
  - niebezpieczeństwo porażenia prądem elektrycznym w czasie używania elektronarzędzi,
  - niebezpieczeństwo uszkodzenia oczu przez odpryski obrabianego materiału,
  - niebezpieczeństwo uszkodzenia rąk przy pracach z narzędziami ręcznymi,
- 3) Zagrożenie dla zdrowia i życia ludzkiego występuje w czasie układania, mocowania i zarabiania przewodów:
  - niebezpieczeństwo porażenia prądem elektrycznym w czasie używania elektronarzędzi,
  - niebezpieczeństwo uszkodzenia oczu w czasie zaprawiania bruzd,
  - niebezpieczeństwo uszkodzenia rąk przy pracach z narzędziami ręcznymi,
- 4) Zagrożenie dla zdrowia i życia ludzkiego występuje w czasie układania, mocowania i opraw oświetleniowych:
  - niebezpieczeństwo upadku z podestu lub drabiny,
  - niebezpieczeństwo upuszczenia montowanej oprawy na inną osobę,
- 5) Zagrożenie dla zdrowia i życia ludzkiego występuje przy montażu rozdzielnic:
  - niebezpieczeństwo doznania obrażeń przy transporcie.
  - niebezpieczeństwo przygniecenia przez rozdzielnicę podczas jej transportu, ustawiania i mocowania do podłoża.

Środki zapobiegające powstawaniu zagrożeń

- 1) Środki techniczne:
  - kaski ochronne,
  - okulary ochronne,

INWESTOR: MIASTO BYDGOSZCZ 85-102 BYDGOSZCZ, ul. JEZUICKA 1	PION Sp. z o.o. Bydgoszcz
PROJEKT: Remont i przebudowa mieszkania nr 14 przy ul. Bocianowo 35 w Bydgoszczy Projekt instalacji elektrycznych	czerwiec 2015

- odzież ochronna i rękawice,
  - liny asekuracyjne, szelki, pasy,
  - ogrodzenia i barierki,
  - taśmy, tablice i znaki ostrzegawcze,
  - stosowanie sprawnych i odpowiednich narzędzi i sprzętu,
  - praca z asekuracją drugiej osoby przy urządzeniach elektrycznych pod napięciem.
- 2) Środki organizacyjne:
- szczegółowe instrukcje obsługi narzędzi i sprzętu,
  - odpowiednie kwalifikacje pracowników,
  - aktualne świadectwa zdrowia,
  - aktualne świadectwa przydatności do wykonywania określonych prac,
  - szkolenia BHP i p.poż.
  - szczegółowe szkolenie przed przystąpieniem do wykonywania robót niebezpiecznych – wg opisu podanego niżej,
  - nadzór nad pracownikami,
  - aktualne protokoły z badań stanu technicznego dopuszczającego sprzęt do użytkowania.
- 3) Pozostałe środki:
- na budynku zaplecza budowy umieścić tablicę informacyjną z adresami i numerami telefonów: straży pożarnej, pogotowia ratunkowego i policji,
  - w miejscu łatwo dostępnym zlokalizować punkt pierwszej pomocy z apteczką wyposażoną w środki opatrunkowe,
  - pilnować porządku na stanowiskach pracy i ciągach komunikacyjnych.

Przed rozpoczęciem robót należy sporządzić plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia uwzględniający warunki prowadzenia robót i specyfikę obiektu budowlanego.

Instruktaż pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót i robót szczególnie niebezpiecznych.

Szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych, przeprowadza się jako:

- szkolenie wstępne
- szkolenie okresowe.

Szkolenia te przeprowadzane są w oparciu o programy poszczególnych rodzajów szkolenia. Szkolenia wstępne ogólne („instruktaż ogólny”) przechodzą wszyscy nowo zatrudniani pracownicy przed dopuszczeniem do wykonywania pracy.

Obejmuje ono zapoznanie pracowników z podstawowymi przepisami bhp zawartymi w Kodeksie Pracy, w układach zbiorowych pracy i regulaminach pracy, zasadami bhp obowiązującymi w danym zakładzie pracy oraz zasadami udzielania pierwszej pomocy.

Szkolenie wstępne na stanowisku pracy („Instruktaż stanowiskowy”) powinien zapoznać pracowników z zagrożeniami występującymi na określonym stanowisku pracy, sposobami ochrony przed zagrożeniami, oraz metodami bezpiecznego wykonywania pracy na tym stanowisku.

INWESTOR: MIASTO BYDGOSZCZ 85-102 BYDGOSZCZ, ul. JEZUICKA 1	PION Sp. z o.o. Bydgoszcz
PROJEKT: Remont i przebudowa mieszkania nr 14 przy ul. Bocianowo 35 w Bydgoszczy Projekt instalacji elektrycznych	czerwiec 2015

Pracownicy przed przystąpieniem do pracy, powinni być zapoznani z ryzykiem zawodowym związanym z pracą na danym stanowisku pracy.

Fakt odbycia przez pracownika szkolenia wstępnego ogólnego, szkolenia wstępnego na stanowisku pracy oraz zapoznania z ryzykiem zawodowym, powinien być potwierdzony przez pracownika na piśmie oraz odnotowany w aktach osobowych pracownika.

Szkolenie wstępne podstawowe w zakresie bhp, powinny być przeprowadzone w okresie nie dłuższym niż 6 - miesięcy od rozpoczęcia pracy na określonym stanowisku pracy.

Szkolenia okresowe w zakresie bhp dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych, powinny być przeprowadzane w formie instruktażu nie rzadziej niż raz na 3 - lata, a na stanowiskach pracy, na których występują szczególnie dla zagrożenia dla zdrowia oraz zagrożenia wypadkowe - nie rzadziej niż raz w roku.

Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach operatorów żurawi, maszyn budowlanych i innych maszyn o napędzie silnikowym powinni posiadać wymagane kwalifikacje.

Powyższy wymóg nie dotyczy betoniarek z silnikami elektrycznymi jednofazowymi oraz silnikami trójfazowymi o mocy do 1 kW.

Na placu budowy powinny być udostępnione pracownikom do stałego korzystania, aktualne instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące:

- wykonywania prac związanych z zagrożeniami wypadkowymi lub zagrożeniami zdrowia pracowników,
- obsługi maszyn i innych urządzeń technicznych,
- postępowania z materiałami szkodliwymi dla zdrowia i niebezpiecznymi,
- udzielania pierwszej pomocy.

W/w instrukcje powinny określać czynności do wykonywania przed rozpoczęciem danej pracy, zasady i sposoby bezpiecznego wykonywania danej pracy, czynności do wykonywania po jej zakończeniu oraz zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych stwarzających zagrożenia dla życia lub zdrowia pracowników.

Nie wolno dopuścić pracownika do pracy - do której wykonywania nie posiada wymaganych kwalifikacji lub potrzebnych umiejętności, a także dostatecznej znajomości przepisów oraz zasad BHP.

Bezpośredni nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy na stanowiskach pracy sprawują odpowiednio kierownik budowy (kierownik robót) oraz majster budowy, stosownie do zakresu obowiązków.

Osoba kierująca pracownikami jest obowiązana:

- organizować stanowiska pracy zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy,
- dbać o sprawność środków ochrony indywidualnej oraz ich stosowania zgodnie z przeznaczeniem,
- organizować, przygotowywać i prowadzić prace, uwzględniając zabezpieczenie pracowników przed wypadkami przy pracy, chorobami zawodowymi i innymi chorobami związanymi z warunkami środowiska pracy,
- dbać o bezpieczny i higieniczny stan pomieszczeń pracy i wyposażenia technicznego, a także o sprawność środków ochrony zbiorowej i ich stosowania zgodnie z przeznaczeniem.

INWESTOR: MIASTO BYDGOSZCZ 85-102 BYDGOSZCZ, ul. JEZUICKA 1	PION Sp. z o.o. Bydgoszcz
PROJEKT: Remont i przebudowa mieszkania nr 14 przy ul. Bocianowo 35 w Bydgoszczy Projekt instalacji elektrycznych	czerwiec 2015

Na podstawie:

- oceny ryzyka zawodowego występującego przy wykonywaniu robót na danym stanowisku pracy
- wykazu prac szczególnie niebezpiecznych,
- określenia podstawowych wymagań bhp przy wykonywaniu prac szczególnie niebezpiecznych,
- wykazu prac wykonywanych przez co najmniej dwie osoby
- wykazu prac wymagających szczególnej sprawności psychofizycznej.

Kierownik budowy powinien podjąć stosowne środki profilaktyczne mające na celu:

- zapewnić organizację pracy i stanowisk pracy w sposób zabezpieczający pracowników przed zagrożeniami wypadkowymi oraz oddziaływaniem czynników szkodliwych i uciążliwych
- zapewnić likwidację zagrożeń dla zdrowia i życia pracowników głównie przez stosowanie technologii, materiałów i substancji nie powodujących takich zagrożeń.

W razie stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia dla życia lub zdrowia pracowników osoba kierująca, pracownikami obowiązana jest do niezwłocznego wstrzymania prac i podjęcia działań w celu usunięcia tego zagrożenia.

Pracownicy zatrudnieni na budowie, powinni być wyposażeni w środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze, zgodnie z tabelą norm przydziału środków ochrony indywidualnej m oraz odzieży i obuwia roboczego opracowaną przez pracodawcę. Środki ochrony indywidualnej w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa użytkowników tych środków powinny zapewniać wystarczającą ochronę przed występującymi zagrożeniami (np. upadek z wysokości, uszkodzenie głowy, twarzy, wzroku, słuchu). Kierownik budowy zobowiązany jest informować pracowników o sposobach posługiwania się tymi środkami.

Miejsce przechowywania dokumentacji

Dokumentacja budowy powinna znajdować się w biurze kierownika budowy.

Dotyczy to n/w dokumentów:

- projekt budowlany architektoniczno – konstrukcyjny.

Projekt ten powinien być uzgodniony pod względem zgodności z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz wymaganiami ergonomii przez rzeczoznawcę ds. bhp i p.poż.

- projekty techniczne na wykonanie przyłączy na instalacje elektryczne, wod.-kan., telefoniczne, gazowe, c.o.;
- plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia;
- odpis pozwolenia na budowę;
- odpisy decyzji Dozoru Technicznego dopuszczających do użytkowania maszyny i urządzenia techniczne podlegające dozorowi technicznemu;
- dokumentacje techniczno – ruchowe oraz instrukcje obsługi na maszyny i urządzenia techniczne użytkowane na placu budowy;
- protokół z badania skuteczności ochrony przeciwporażeniowej instalacji elektrycznej oraz odbiorników użytkowanych na placu budowy;

INWESTOR: MIASTO BYDGOSZCZ 85-102 BYDGOSZCZ, ul. JEZUICKA 1	PION Sp. z o.o. Bydgoszcz
PROJEKT: Remont i przebudowa mieszkania nr 14 przy ul. Bocianowo 35 w Bydgoszczy Projekt instalacji elektrycznych	czerwiec 2015

- protokoły odbioru technicznego rusztowań rurowych lub ramowych na placu budowy;
- odpisy orzeczeń lekarskich dopuszczających pracowników do pracy na wysokości;
- odpisy zaświadczeń o odbytych przez pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych szkoleń wstępnych na stanowisku pracy w zakresie bhp;
- atesty na używane środki ochrony indywidualnej.

Powyższe dokumenty kierownik budowy obowiązany jest udostępnić właściwym organom kontrolnym.

Opracowała: Renata Filipiak

INWESTOR: MIASTO BYDGOSZCZ 85-102 BYDGOSZCZ, ul. JEZUICKA 1	PION Sp. z o.o. Bydgoszcz
PROJEKT: Remont i przebudowa mieszkania nr 14 przy ul. Bocianowo 35 w Bydgoszczy Projekt instalacji elektrycznych	czerwiec 2015

7. CZĘŚĆ OBLICZENIOWA

7.1. Sprawdzenie linii zasilającej TM

Linia zasilająca tablicę mieszkaniową TM

$$P_o = 4,00 \text{ kW}$$

$$I_o = 18,70 \text{ A przy } \cos \varphi = 0,93$$

Dobrano przewód typu YDYżo 3x6 mm² dla którego $I_{dd} = 36 \text{ A}$ i wyłącznik selektywny nadprądowy 20A jako zabezpieczenie przedlicznikowe

Spadek napięcia (max) $\Delta U\% = 0,27\%$ przy $l = 6 \text{ m}$

7.2. Sprawdzenie skuteczności ochrony od porażen (według PN-IEC 60364-4-41)

Układ sieci – TT

Obowiązuje środek ochrony – **samoczynne wyłączenie zasilania**.

W obwodach, gdzie zastosowano wyłączniki różnicowoprądowe musi być spełniony warunek:

$$R_A \cdot I_a \leq 50 \text{ V}$$

gdzie: R_A – jest sumą rezystancji uziemienia i przewodu ochronnego do części przewodzących dostępnych w Ω

$I_a = 2 \times I_{\Delta n} = 0,060 \text{ A}$ – prąd zapewniający samoczynne zadziałanie urządzenia ochronnego – RCD bezzwłocznego lub krótkozwłocznego w czasie 0,2 s

50V – jest dopuszczalną wartością napięcia dotykowego prądu przemiennego względem ziemi

$$R_A \leq 833 \Omega$$

Wyniki obliczeń sprawdzić pomiarami.